

Fpa®

Rehabilitering

Kort och lättläst | 2024

Innehåll

FPA-rehabilitering	3
Vad är rehabilitering?	4
Rehabilitering för barn och unga	6
Rehabilitering för personer i arbetsför ålder	10
Stöd för att kunna leva med en sjukdom	16
Rehabilitering för äldre	18
Försörjning under rehabiliteringen	20
Ansökan	24
FPA till din tjänst	27

LÄTTLÄST

Lättläst

LL-Center har beviljat den här broschyren symbolen för lättläst. Symbolen betyder att broschyren är lätt att läsa och förstå.

I broschyren finns den viktigaste informationen, men alla detaljer finns inte med.

Du hittar mer information på FPA:s webbplats.

Du kan också ringa FPA och fråga råd.

FPA-rehabilitering

Om du har en sjukdom eller funktionsnedsättning som gör det svårt för dig att klara av din vardag eller ditt arbete kan du få rehabilitering från FPA.

I den här broschyren kan du läsa om den rehabilitering som du kan få från FPA och på vilka sätt FPA kan stödja dig ekonomiskt under rehabiliteringen.

FPA-rehabilitering ordnas till exempel av olika företag och privata terapeuter. Utöver FPA kan också arbetspensionsanstalter, olika organisationer och välfärdsområden ordna rehabilitering.

Rehabiliteringen är i allmänhet gratis för dig.

Om du behöver tolkning till ett främmande språk kan du få tolkning när du deltar i rehabilitering. Vissa rehabiliteringstjänster ordnas också på svenska och på samiska språk.

Broschyren gäller för år 2024.

Mer information på nätet och per telefon

Du hittar information om FPA-stöd på lätt svenska på adressen **www.fpa.fi/lattlast**

Du hittar mer information på (inte på lättläst) **www.fpa.fi/rehabilitering**

Om du har frågor kan du ringa servicenumret **020 692 225**

Vad är rehabilitering?

Om din förmåga att arbeta eller fungera i vardagen har blivit sämre kan den förbättras med hjälp av rehabilitering.

Du kommer överens om målen för rehabiliteringen tillsammans med olika sakkunniga.

Som rehabilitering kan man också få olika hjälpmedel som underlättar skolgången, studierna eller arbetet.

Under rehabiliteringen kan du få rehabiliteringspenning för att trygga din försörjning.

Hur söker man till rehabilitering?

Du kan ansöka om rehabilitering hos FPA om din arbetsförmåga eller funktionsförmåga har blivit sämre.

I allmänhet behöver du också ett läkarutlåtande. I utlåtandet står det vilken rehabilitering läkaren rekommenderar dig. För att kunna få krävande medicinsk rehabilitering behöver du en rehabiliteringsplan som gjorts upp inom den offentliga hälso- och sjukvården.

När du har fått utlåtandet av din läkare kan du ansöka om rehabilitering.

Om du är i åldern 16–29 år kan du få yrkesinriktad rehabilitering för unga. För den krävs inget läkarutlåtande.

Om vill veta mer om FPA-rehabilitering kan du ringa servicenumret 020 692 225.

Rehabilitering för barn och unga

Den rehabilitering som FPA ordnar för barn och unga kan vara individuell rehabilitering eller grupprehabilitering. Rehabiliteringen kan ges hos den som ordnar rehabiliteringen, i hemmet, i skolan eller på daghemmet.

Familjekurser för barn

FPA ordnar familjekurser för barn som har en sjukdom. Familjekurserna hjälper barnet och familjen att anpassa sig till de förändringar som sjukdomen eller funktionsnedsättningen medför. På en familjekurs träffar ni andra familjer som är i samma situation. Ni kan dela erfarenheter med varandra.

Familjekurserna är avsedda för barn som har till exempel

- ADHD
- autismspektrumstörning
- utvecklingsrelaterad språkstörning
- Downs syndrom
- diabetes
- epilepsi
- utvecklingsstörning
- syn- eller hörselskada
- CP-skada
- cancer
- en sällsynt sjukdom.

Mer information om kurserna hittar du på adressen www.fpa.fi/rehabiliterings-och-anpassningskurser.

LAKU-familjerehabilitering

LAKU-familjerehabilitering är avsedd för barn i åldern 7–15 år som har ADHD, ADD, Tourettes syndrom eller en diagnos inom autismspektrumet. Rehabiliteringen hjälper familjen att bättre förstå barnets neuropsykiatriska funktionsnedsättning. Under rehabiliteringen får ni information om barnets växande och utveckling. Ni får också lära er olika sätt att klara av vardagen och besvärliga situationer.

Under rehabiliteringen träffar ni också andra familjer som är i samma situation. Ni kan dela erfarenheter med varandra.

Träffarna kan ordnas på ett rehabiliteringscenter, hemma hos familjen eller på någon annan bekant plats.

Rehabiliteringen Min egen väg

Rehabiliteringen Min egen väg är avsedd för personer i åldern 16–29 år som har ADHD, ADD eller en diagnos inom autismspektrumet. Under rehabiliteringen lär du dig sådana färdigheter som du behöver i studierna, arbetslivet och vardagen.

Till rehabiliteringen hör individuella möten och gruppmöten. De individuella mötena ordnas på platser som är bekanta för dig, till exempel i hemmet, på läroanstalten eller på arbetsplatsen. På gruppmötena får du kamratstöd och kan dela erfarenheter med andra ungdomar.

Yrkesinriktad rehabilitering för unga

Yrkesinriktad rehabilitering för unga är avsedd för personer i åldern 16–29 år som inte har en studieplats eller arbetsplats.

Den här rehabiliteringen kan du också få om du har avbrutit dina studier eller om det finns en risk att du avbryter dina studier.

Yrkesinriktad rehabilitering för unga är

- sysselsättningsfrämjande yrkesinriktad rehabilitering
- rehabiliteringsutredning
- utbildning
- Nuotti-coachning.

Du kan ansöka om yrkesinriktad rehabilitering för unga genom att ringa servicenumret 020 692 225.

En ansökningsblankett eller ett läkarutlåtande behövs inte.

Läs om sysselsättningsfrämjande yrkesinriktad rehabilitering på sidan 13.

Läs om rehabiliteringsutredningar på sidan 12.

Läs om utbildning på sidan 12.

Nuotti-coachning

Nuotti-coachning är avsedd för unga som behöver personligt stöd i vardagen och för att planera sin framtid.

När du deltar i Nuotti-coachning får du en egen coach som du träffar regelbundet.

Coachen hjälper dig att se vilka styrkor och resurser du har. Coachen kan också hjälpa dig att hitta en studieplats eller att komma ut i arbetslivet.

Annan rehabilitering för barn och unga

Barn och unga kan i vissa fall delta även i annan FPA-rehabilitering än i rehabilitering som är avsedd bara för dem.

Barn och unga kan till exempel ha rätt till krävande medicinsk rehabilitering och till multiprofessionell individuell rehabilitering.

Läs om krävande medicinsk rehabilitering på sidan 17.

Läs om multiprofessionell individuell rehabilitering på sidan 16.

Om du är minst 16 år kan du ha rätt även till

- yrkesinriktad rehabilitering för unga
- övriga tjänster inom den yrkesinriktade rehabiliteringen
- psykoterapi
- neuropsykologisk rehabilitering.

Läs om yrkesinriktad rehabilitering på sidan 8.

Läs om psykoterapi på sidan 10.

Läs om neuropsykologisk rehabilitering på 15.

Hjälpmedel

FPA kan skaffa hjälpmedel till ett barn eller en ung person som behöver hjälpmedel i skolan eller i sina studier.

FPA kan också ge råd om hur hjälpmedlen ska användas. Man kan få hjälpmedel tidigast i årskurs 7 i grundskolan.

Rehabilitering för personer i arbetsför ålder

FPA ordnar rehabilitering för personer i arbetsför ålder om deras förmåga att arbeta eller studera har blivit sämre eller kommer att bli sämre inom de närmaste åren på grund av sjukdom.

Syftet med rehabiliteringen är att göra det lättare för dessa personer att orka arbeta eller att komma tillbaka till arbetslivet. Rehabiliteringen kan också hjälpa ungdomar att få ett arbete.

Om du har en svår sjukdom som påverkar ditt liv väldigt mycket kan du ansöka om krävande medicinsk rehabilitering eller om multiprofessionell individuell rehabilitering.

Rehabiliterande psykoterapi

Du kan ansöka om rehabiliterande psykoterapi hos FPA om du är i åldern 16–67 år och har en psykisk störning som försämrar din förmåga att studera eller arbeta.

Du kan få rehabiliterande psykoterapi om alla följande villkor uppfylls:

- En psykiater har konstaterat att du har en psykisk störning.
- En psykiater har skrivit ett utlåtande om varför du behöver terapi.
- Du har redan fått vård i minst 3 månader på grund av den psykiska störningen.

Om FPA beviljar dig rehabiliterande psykoterapi får du ersättning för psykoterapeutens arvode.

Yrkesinriktad rehabilitering

Du kan ansöka om FPA:s yrkesinriktade rehabilitering om du ännu inte har kommit ut i arbetslivet eller har varit i arbetslivet bara en kort tid. Om du redan har varit länge i arbetslivet kan du ansöka om rehabilitering hos en arbetspensionsanstalt.

FPA ordnar också Kiila-rehabilitering för personer i arbetslivet och för företagare.

Läs om Kiila-rehabilitering på sidan 13.

Syftet med rehabiliteringen är att göra det lättare för deltagarna att orka med sitt arbete eller hjälpa dem att komma tillbaka till arbetslivet. Rehabiliteringen kan också hjälpa deltagarna att hitta en arbetsplats.

Yrkesinriktad rehabiliteringsutredning

Du kan ansöka om en yrkesinriktad rehabiliteringsutredning om din förmåga att arbeta eller studera har blivit sämre på grund av en sjukdom eller funktionsnedsättning.

Vid rehabiliteringsutredningen bedömer sakkunniga din arbets- och funktionsförmåga och vilka kunskaper och färdigheter du har med tanke på arbetslivet. Du får också information om olika studiemöjligheter och vad som krävs för olika yrken.

Under rehabiliteringen får du tillsammans med olika sakkunniga göra upp en plan som ska hjälpa dig att få en studieplats eller ett arbete.

Utbildning

Om du har en sjukdom eller funktionsnedsättning kan du få stöd från FPA för en utbildning som ska hjälpa dig att komma ut i arbetslivet.

Det här stödet kan man i allmänhet få för studier på andra stadiet, för högskolestudier och för omskolning. Du kan få ersättning för

- studiekostnader, till exempel för terminsavgifter och kostnader för skolmaterial
- resekostnaderna för resor mellan hemmet och studieorten.

Sysselsättningsfrämjande yrkesinriktad rehabilitering

Ibland kan en sjukdom eller en svår livssituation göra det svårt att välja utbildning eller yrke. När du deltar i sysselsättningsfrämjande yrkesinriktad rehabilitering får du hjälp och stöd av en coach. Din coach kan också hjälpa dig att hitta en arbetsplats eller att grunda ett företag.

Rehabiliteringen kan vara av 3 olika slag:

- 1. Arbetsprövning:**
Du får prova på olika arbetsuppgifter och arbetsplatser och ta reda på vilket yrke eller arbete som känns bäst för dig.
- 2. Arbetsträning:**
Du får stöd och handledning för att utveckla de färdigheter som du behöver i arbetslivet.
- 3. Kombinationen arbetsprövning och arbetsträning.**

FPA hjälper dig att välja det alternativ som passar dig bäst.

Kiila-rehabilitering för personer i arbetslivet

Kiila-rehabilitering är en kurs som hjälper dig att förbättra din arbetsförmåga och att hålla dig kvar i arbetslivet. FPA ordnar Kiila-rehabiliteringen tillsammans med din arbetsplats och företagshälsovården.

Arbetsgivaren kan ansöka om Kiila-rehabilitering för sina arbetstagare.
Också fackförbunden kan ansöka om Kiila-rehabilitering för sina medlemmar.

Du kan söka kurser på adressen

www.fpa.fi/sokrehabkurs.

Om du inte hittar någon lämplig kurs kan du ansöka om individuell Kiila-rehabilitering. Vid individuell rehabilitering skapar serviceproducenterna en grupp av de enskilda sökandena.

Yrkesinriktad Taito-rehabilitering

Du kan ansöka om Taito-rehabilitering om det är svårt för dig att arbeta eller studera på grund av en sjukdom eller funktionsnedsättning. Vid rehabiliteringen får du individuell handledning, du deltar i grupprehabilitering och du får arbetspraktik. Du får en egen handledare som stödjer dig under hela den tid som rehabiliteringen pågår.

I slutet av rehabiliteringen gör man upp en yrkesplan för dig.

Hjälpmedel

Om du på grund av en sjukdom eller funktionsnedsättning behöver hjälpmedel i ditt arbete eller i dina studier kan FPA bevilja dig hjälpmedel. Du kan till exempel få en läsTV, punktskärm, storskärm eller dator.

Du kan få hjälpmedlet tidigast i årskurs 7 i grundskolan. Om du behöver andra hjälpmedel, till exempel för att kunna röra dig,

kan du be att få dem från den offentliga hälso- och sjukvården, till exempel från en hälsocentral.

Näringsstöd

Näringsstödet är avsett för företagare och yrkesutövare som har en sjukdom eller funktionsnedsättning. Du kan få näringsstöd för de kostnader som du har när du grundar ett företag eller lägger om företagsverksamheten.

Du kan få stöd för att

- skaffa arbetsredskap, inredning och tillbehör
- renovera lokalerna.

Du kan också ansöka om näringsstöd om du redan har ett företag och behöver arbetsredskap på grund av en sjukdom eller funktionsnedsättning. Du betalar inte skatt på näringsstödet.

Neuropsykologisk rehabilitering

Neuropsykologisk rehabilitering är avsedd för personer i åldern 16–67 år som har till exempel läs- och skrivsvårigheter, gestaltningssvårigheter eller ADHD. Man kan också få neuropsykologisk rehabilitering till exempel efter en stroke eller hjärnskada.

För rehabiliteringen krävs ett utlåtande av en neuropsykolog och en läkare.

Neuropsykologisk rehabilitering är i allmänhet individuell rehabilitering.

Om FPA beviljar dig neuropsykologisk rehabilitering får du ersättning för terapeutens arvoden.

Stöd för att kunna leva med en sjukdom

Rehabiliterings- och anpassningskurser hjälper dig att leva ett gott liv även om du har en sjukdom.

Om du har en mycket svår sjukdom eller funktionsnedsättning kan krävande medicinsk rehabilitering eller multiprofessionell individuell rehabilitering vara rätt rehabilitering för dig.

Rehabiliterings- och anpassningskurser

FPA ordnar rehabiliterings- och anpassningskurser för barn, unga och vuxna

som har en sjukdom eller en funktionsnedsättning.

På kurserna får du information om din sjukdom eller funktionsnedsättning.

Du får också kamratstöd och stöd för att klara av din vardag.

När du deltar i en kurs kan du övernatta på rehabiliteringscentret.

Mer information om kurserna hittar du på adressen

www.fpa.fi/rehabiliterings-och-anpassningskurser.

Multiprofessionell individuell rehabilitering

Om din sjukdom medför stora svårigheter i ditt liv kan du ha rätt till multiprofessionell individuell rehabilitering.

När du deltar i multiprofessionell individuell rehabilitering får du hjälp av flera olika sakkunniga.

Målet med rehabiliteringen är att hjälpa dig att klara av vardagen, arbetet eller studierna. En del av rehabiliteringen kan ordnas i grupp.

Krävande medicinsk rehabilitering

Du kan ansöka om krävande medicinsk rehabilitering om alla följande villkor uppfylls:

- Du är under 65 år.
- Du har stora svårigheter att klara dig i vardagen på grund av en sjukdom eller funktionsnedsättning.
- Du har en rehabiliteringsplan som gjorts upp inom den offentliga hälso- och sjukvården.

Krävande medicinsk rehabilitering kan vara till exempel

- psykoterapi
- fysioterapi
- ergoterapi
- talterapi.

Rehabiliteringen kan vara individuell terapi eller gruppterapi. FPA kan bevilja terapi för 1–3 år på samma gång.

Krävande medicinsk rehabilitering kan också vara en rehabiliterings- eller anpassningskurs eller multiprofessionell individuell rehabilitering.

Läs om rehabiliterings- och anpassningskurser på sidan 16.

Läs om multiprofessionell individuell rehabilitering på 16.

Rehabilitering för äldre

Om du har fyllt 65 år kan du hos FPA ansöka om rehabiliterings- och anpassningskurser och om multiprofessionell individuell rehabilitering.

Kurser ordnas till exempel för personer som

- har haft stroke
- har en rörelsestörning, till exempel Parkinsons sjukdom
- har en hjärtsjukdom
- har en sjukdom i andningsorganen.

Det finns också rehabiliteringskurser för närståendevårdare.

Du kan också få rehabiliterande psykoterapi och neuropsykologisk rehabilitering tills du fyller 67 år.

Övrig rehabilitering som FPA ordnar är avsedd för personer i arbetsför ålder, alltså för personer under 65 år.

Läs om rehabiliterings- och anpassningskurser på sidan 16.

Läs om multiprofessionell individuell rehabilitering på sidan 16.

Stöd för försörjningen under rehabilitering

FPA kan stödja dig ekonomiskt under rehabiliteringen.

De ekonomiska stöden är

- rehabiliteringspenning
- rehabiliteringspenning för unga
- ersättning för uppehälle.

Rehabiliteringspenning

Du kan få rehabiliteringspenning om rehabiliteringen ordnas av

- FPA
- ett sjukhus
- en social- och hälsocentral
- företagshälsovården.

Din årsinkomst inverkar på rehabiliteringspenningens belopp.

Årsinkomsten är dina inkomster under 12 månader.

Om du beviljas rehabilitering till exempel från maj 2024 framåt betalar FPA rehabiliteringspenning till dig utifrån de inkomster som du fick 1.4.2023–31.3.2024.

Rehabiliteringspenningen är alltid minst 31,99 euro per dag, alltså cirka 800 euro per månad.

Du betalar skatt på rehabiliteringspenningen.

Om din arbetsdag förkortas på grund av att du deltar i rehabilitering kan du få partiell rehabiliteringspenning.

Rehabiliteringspenning för unga

Du kan få rehabiliteringspenning för unga om alla följande villkor uppfylls:

- Du är i åldern 16–19 år.
- En sjukdom eller funktionsnedsättning försämrar din arbetsförmåga eller studieförmåga.
- Du behöver särskilt stöd för rehabiliteringen.
- Du har en individuell studie- och rehabiliteringsplan som ditt välfärdsområde har gjort upp.

Du kan få rehabiliteringspenning för unga när du studerar eller deltar i rehabilitering för att öka dina möjligheter att få ett arbete.

Ersättning för uppehälle

Om rehabiliteringen medför extra kostnader kan du i vissa fall få ersättning för uppehälle. Du kan få ersättning för uppehälle endast om du får minimibeloppet av rehabiliteringspenningen.

I allmänhet betalas ersättning för uppehälle bara om rehabiliteringen pågår en kort tid. Ersättningen för uppehälle är 9 euro per dag. Du betalar inte skatt på ersättningen för uppehälle.

Rehabiliteringsunderstöd

Rehabiliteringsunderstödet är ett stöd som du kan få efter att du har deltagit i FPA-rehabilitering.

Syftet med rehabiliteringsunderstödet är att hjälpa dig att få ett arbete. Du kan få rehabiliteringsunderstöd om du börjar arbeta efter rehabiliteringen men får en mycket lägre lön än den lön du fick i ditt tidigare arbete. Du kan också få rehabiliteringsunderstöd om du deltar i arbetspraktik.

Rehabiliteringsunderstödet belopp är högst lika stort som rehabiliteringspenningen. Du betalar skatt på rehabiliteringsunderstödet.

Ansökan

Ansök om rehabilitering med en blankett som du får på FPA-byråerna och på nätet:

www.fpa.fi/blanketter

På blanketten står det vilka bilagor som du ska lägga till din ansökan.

Skicka in din ansökan och bilagorna på nätet:

www.fpa.fi/mittfpa

Rehabiliteringspenning kan du ansöka om på nätet.

Du kan också skicka din ansökan till FPA per post.

FPA:s postadress är

FPA

PB 10

00056 FPA

Du kan sköta nästan alla dina FPA-ärenden också per telefon.

När FPA har behandlat din ansökan får du beslutet per post.

I beslutet finns närmare information om den rehabilitering som du har beviljats.

Om FPA inte har beviljat dig rehabilitering eller rehabiliteringspenning får du ett avslagsbeslut.

Meddela FPA om din situation förändras

Om ditt liv förändras kan det påverka de stöd som du får från FPA.

Förändringarna kan till exempel gälla hur du bor, dina inkomster, ditt arbete eller din familj.

Kom ihåg att meddela förändringarna till FPA.

Du kan göra det på nätet, per telefon eller på en FPA-byrå.

Det är på ditt ansvar att FPA har rätt information om dig.

Då betalas stödet ut till rätt belopp.

Om FPA:s beslut är felaktigt

Om du tycker att FPA:s beslut är felaktigt eller om du har frågor om beslutet ska du kontakta FPA.

På nätet kan du

- ansöka om förmåner
- skicka bilagor
- se i vilket skede av handläggningen din ansökan är
- skicka meddelanden
- meddela förändringar
- be att en förmån dras in.

FPA på lätt svenska

Webbsidor:

www.fpa.fi/lattlast

Broschyrer:

Allmänt bostadsbidrag

Arbetslöshet

Barnfamiljer

Flytta till eller från Finland

Pensioner och andra stöd för pensionstagare

■ **Rehabilitering**

Sjukdom och handikappbidrag

Studerande och värnpliktiga

Utkomststöd

Du kan hämta broschyrer på FPA-byråerna.

FPA:s broschyrer finns även på finska.

De broschyrer som översatts till andra språk

finns på FPA:s webbplats: **www.fpa.fi/andra-sprak**